

Höstbladet 2020

MEDLEMSINFORMATION FRÅN
KOLONIFÖRENINGEN ÅKESHOVS SLOTTSTRÄDGÅRDAR

Foto: Ebba Ullman

Arbetshelg 3–4 oktober

Hösten är redan här och nu är det återigen dags för arbetshelg. Även denna gång kör vi aningen kortare pass än vanligt: två pass på lördagen (kl 10–12 och 13–15) och ett pass på söndagen, 10–12.

Hur mycket behöver man göra?

Sammanlagt ska varje medlem vara med på två pass, dvs 4 timmar. Är man två vuxna på en lott kan båda delta samtidigt under ett och samma pass för att det ska räknas som 4 timmar. Den som inte är med får betala 450 kr. Ibland går det att få en uppgift att utföra i efterhand men det är inget vi kan garantera. Tänk på att arbetshelgen är till för att arbeta med gemensamma ytor, inte att arbeta på den egna lotten.

Grusgångar

Vi lägger ingen tid på att rensa grusgångar. Här är det meningen att varje medlem ska ta sitt eget ansvar och låta andra göra jobbet under arbetshelgen.

Ingen servering i år

Tråkigt nog får vi även denna gång hoppa över att ha lunch-/fikaservering, på grund av pandemin. Ta gärna med egen fika – det går ju fortfarande att umgås, även om man får hålla lite mer avstånd!

Containern

Vi väddar till er att inte lägga säckar, ris eller annat vid containern. Det du vill bli av med får du förvara på din lott och sedan själv ställa in. Endast det som inte är komposterbart får slängas, t ex hallon- och svartvinbärsris. Här brukar folk slarva – tänk på att varje kilo kostar föreningen mycket pengar! Till höger ger vi tips på hur du bäst gräver ned din kompost – och får fin jord på köpet.

Containerns öppettider

Respektera att containern endast är öppen 10–12 och 13–15, båda dagarna. Är den stängd ska du inte försöka öppna den! Behöver du slänga i något får du använda stegen.

Kompost nu, fin jord till våren

Den tunga lerjord vi har mår bra av att vändas på hösten. Man utnyttjar då frosten som spränger sönder jorden. Vid höstgrävningen kan man passa på att gräva ned färskt kompostmaterial ("gröngödsling") eller halvförmultnat material från komposthögen. Nedgrävning gynnar även daggmaskar och andra djur som gör att jorden blir porös.

Så gör du

Mindre mängder trädgårdsavfall kan man gräva ned direkt i jorden på 10-20 cm djup under alla tider av året då det inte är tjäle. Grövre material hackas först sönder med spaden. Blanda kompostmaterialet med jorden så går förmultningen fortare. Kaffesump och teblad är utmärkta jordförbättringsmedel som man kan gräva ned.

Lagom stora mängder, rätt sorts jord

Kom ihåg att förmultning i jorden kräver syre. Därför bör man undvika att gräva ned stora mängder på samma ställe eller att gräva ned kompostmaterialet där jorden är sank eller hårt packad. Man kan även gräva ned kompostmaterial på olika ställen där man har naken jord – under buskar, mellan rader av buskar och i trädgårdslandet.

Foto: Creative Commons/Joi Ito

Foto: Alison De Mars

Nu börjar det bli dags att städa lotten och knyta ihop säcken för säsongen. Även om det har varit ett tråkigt år på många andra sätt, har vi kunnat glädjas åt fina odlingar, stora bärskördar och soliga dagar.

Om det är något som pandemin har lärt oss så är det värdet av att hjälpas åt. Här i föreningen har tyvärr vissa rutiner inte fungerat fullt ut i år. Många har slarvat med de gemensamma uppgifterna som häckrensning och städning av boden, och det märks tydligt att grusgångar, sedumkanter och rågångar inte prioriterats. Kanske beror det på pandemin, kanske något annat, men vi hoppas på (och förväntar oss) förbättring nästa år.

Några lotter ser dessutom bedrövliga ut och vi i styrelsen ser allvarligt på situationen. Vi arrenderar marken av Stockholms stad, som kräver att lotterna ger ett vårdat intryck. Vi vill inte gå runt med pekpinor och förmaningar: vi tycker att synprotokollen borde räcka. Därför vill vi påminna om följande:

- ... **grusgångarna** måste skötas bättre. Var självkritisk och titta på din grusgång.
- ... **rågångarna** struntar många i. Vissa tycker att det känns jobbigt att säga till sin granne när han eller hon inte hjälper till att rensa – tänk på att ta ditt ansvar!
- ... se över **sedumkanterna** – hos vissa är de helt obefintliga.
- ... göra rent **gräsklipparen**. Vi har köpt in en ny – vårda den, så håller den längre!
- ... ni som inte målat **redskapslådan**, ska göra det nu! Vi behövde köpa in en ny låda i år och den kostade över 6000 kr, så vi vinner på att vårda våra saker.

Kom ihåg inför vintern

Det är viktigt att klippa och rensa ur bärbuskar och hallon. Det minskar risken att det kommer in sjukdomar. Se även till att ta bort ogräs runt bärbuskarna.

- Hallon ska klippas ur varje år. Ta bort de plantor som fått bär under säsongen. Passa även på att rensa ur rotgräset.
- Klipp ur svartvinbärsbuskarna varje höst. Var observant på grenar som korsar varandra.
- Röda vinbärsbuskar behöver inte klippas ur varje år. Vill du ta bort några grenar, ska du klippa dem ända ner – små stubbar ger nämligen upphov till sjukdomar.
- Vår jord mår bra av att höstgrävas eftersom det är så mycket lera i den.
- Låt inte plastpåsar och annat ligga kvar på marken – sniglar trivs gott där under.

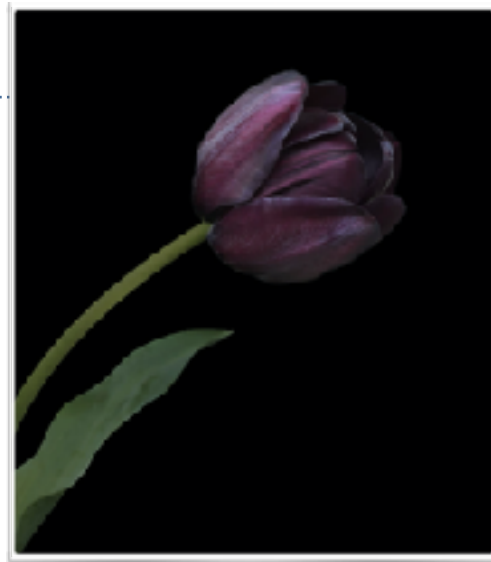
- Se till att fröpåsar inte ligger åtkomliga för vinterhungriga råttor och möss i lådan. Ta in dem, eller förvara dem i en gnagsäker burk i t ex glas eller plåt.
- Klipp inte ner vissna plantor, utan vänta gärna till våren. Öppningar i stjälken kan medföra att vattnet rinner ner och förorsakar att plantan/löken ruttnar. Dessutom blir det ofta lättare att komma ihåg vad som växte där, om stjälkarna står kvar!
- Lås in föremål du är rädd om, t ex slangvindor, prydnader osv, och lås ihop möbler med kedjor eller liknande.

Har du några frågor om hur du ska göra? Hör av dig till oss så ska vi försöka besvara dom. Passa gärna på att fråga oss under arbetshelgen!

Långsiktiga lökar

Ju mer korsad och "fancy" en tulpan är, desto större är risken att den inte blommar igen och igen. Ett tips är att titta efter **Darwin-tulpaner**, eller **botaniska tulpaner**, som är närbesläktade med vilda tulpaner. Exempel på dessa är bokharatulpaner, flocktulpaner och näckrostulpaner.

Du som vill plantera vårlökar bör göra det så tidigt som möjligt på hösten. Det gäller speciellt narcisser. Dessa lökar vill gärna stå i lite fuktigare jord med inslag av lera, vilket passar oss utmärkt. Dessutom gillar inte harar och rådjur narcisser, vilket är ett stort plus. Att lökarna torkar ute i butikerna är också en anledning till att plantera dem så tidigt som möjligt.

Queen of Night (från zetas.se)

Pålitliga löksorter

- **Kretatulpan**, *Tulipa saxatilis*.
- **Blue Diamond** är en ganska pålitlig tulpan, som dessutom skiftar färg från mörklila till nästan ljusblå under blomningsperioden.
- Tulpanen **Banja Luka** tillhör gruppen Darwin-hybrider, en grupp som är känd för att leverera trotjänare som återkommer år efter år.
- **Queen of Night**, en sen enkelblommig tulpan.
- **White Triumphator** tillhör gruppen liljebloommande tulpaner.
- **Red Riding Hood**, Rödluvan.
- **Violtulpan**, *Tulipa humilis*.

Blue Diamond
(från klostra.se)

Banja Luka
(från klostra.se)

White Triumphator
(från floralinnea.se)

Bokharatulpan "Bright Gem"
(från nelsingarden.se)

Stort tryck på kolonistugor och odlingslotter

Enligt Mitt i Stockholm köar ca 9000 stockholmare till drygt 7000 lotter. Vice ordföranden Mikael Ljung från Stockholms Koloniträdgårdar menar att väl omhändertagna koloniträdgårdar är guld värda i en stadsmiljö. Odling är en del av ett fungerande samhälle. Vår förening har aldrig haft så många köande som vi har nu (ca 80 st!) och det märks att det ett generationsskifte på gång.

Behöver du säga upp lotten?

Det brukar alltid vara några som tråkigt nog lämnar föreningen varje år. Vi vill gärna påminna om vad som gäller vid uppsägning.

Uppsägning lämnas skriftligen till styrelsen (mail går bra), senast den 30/11 men gärna innan då vi har en kö på ca 80 personer och även medlemmar som vill byta lott.

Lotten skall vara höstgrävd och med det menas att jorden skall vändas och renas från ogräs. Senast den 30/12 skall allt vara klart. Den som inte har höstgrävt och städlat ur komposten får betala en avgift på 600 kr.

Årsmöte

Styrelsen håller på att ta fram en lösning för att få till ett årsmöte på ett både enkelt och coronasäkert sätt. Vi återkommer inom kort.

Stölder

Det är flera som har blivit av med allt från potatis, pumpor, bär och blommor till trädgårdsprylar och möbler. De som drabbas blir oftast bedrövade och ledsna. Varför stjälar man det som någon annan lagt ned tid, energi och ibland en del pengar på att odla? Potatis borde de flesta ha råd att köpa i affären, kan man tycka.

Det är väldigt svårt att skydda sig mot denna form av stöld. Håll gärna utkik och fråga en gång för mycket om du ser någon som du inte känner igen. Slå av blasten på potatisen, den blir då svårare att rycka upp.

Och inför vintern kan det vara klokt att låsa in föremål och möbler som du är rädd om.

GRATINERAD SAVOYKÅL

INGREDIENSER

Ca 500 g
savoykål
1 msk smör
1 msk vetemjöl
2 dl mjölk (3%)
125 g riven
parmestost
1-2
vitlöksklyftor
salt
peppar
Persilja (till
servering)

Foto: Alison De Mars

Sätt ugnen på 225°C och koka upp lättsaltat vatten i en kastrull.

Klyfta kålen i större bitar och låta sjuda i kokande vatten i 2-3 minuter. Kålen ska ha blivit lite mjuk men fortfarande al dente. Lägg kålen på en kökshandduk och låt rinna av ordentligt. Lägg den sedan i en ugnsfast form.

Smält smöret i en kastrull och vispa ner mjölet. Tillsätt mjölken lite i taget under omrörning. Låt såsen sjuda tills den tjocknar och smaka av med riven parmesan, pressad vitlök, salt och peppar.

Häll såsen över kålen och gratinera i ugnen ca 20 min eller tills gratängen fått en fin gyllene färg.

Servera direkt, gärna med lite hackad persilja.

Recept: Ica

Nya medlemmar

Vi hälsar dessa nya odlare varmt välkomna till koloniföreningen. Har ni funderingar eller frågor är vi många som gärna hjälper till. Vi önskar er lycka till!

C308 Anna Forslin
C328 Charlotta Gylche

*Tack för den här säsongen –
vi ses igen till våren!*
– Styrelsen